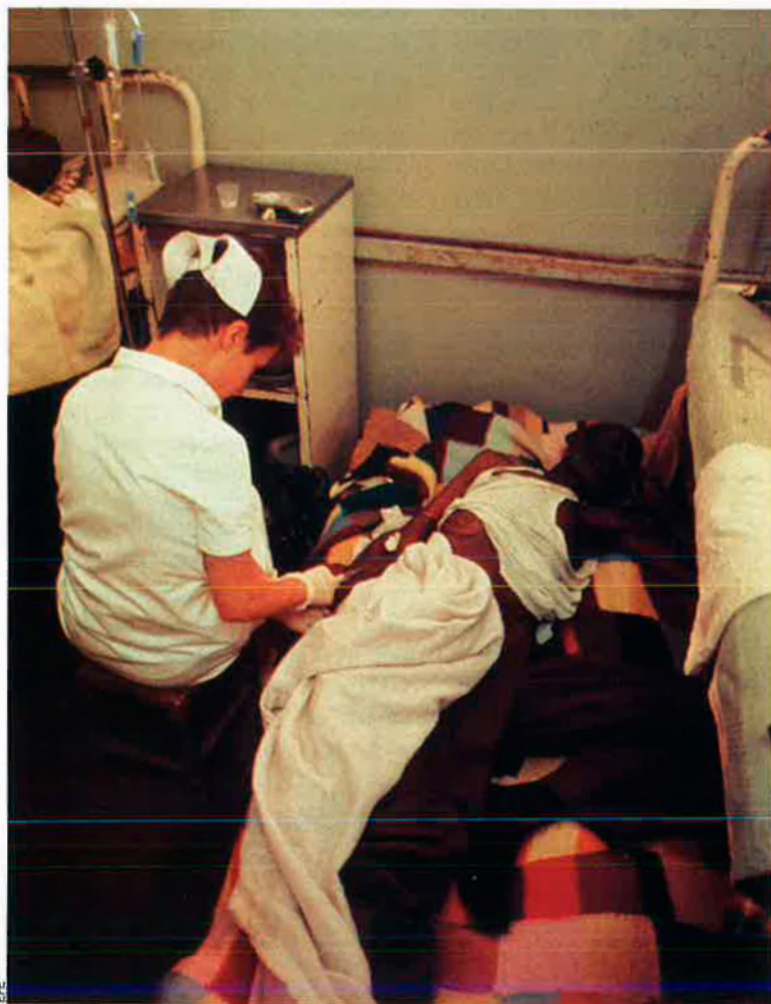

Xavier Duran

El virus de la desinformació

Un jutge de Mali ha condemnat cinc líders d'una secta musulmana per haver realitzat una campanya per impedir la vacunació de nens de la població de Tandio contra la pòlio. Cal dir que no va ser només una campanya informativa, sinó que es van produir amenaces de mort a treballadors sanitaris. Els dirigents de la secta afirmaven que només Déu pot donar o treure una malaltia. A l'Àfrica hi ha hagut casos semblants, amb els plantejaments més diversos. Al nord de Nigèria es va produir un boicot a la vacunació oral contra la pòlio pels rumors que era una campanya occidental per escampar el virus de la sida entre la població.

Sanitat, Tshabalala-Msimang, va afirmar que una dieta amb all, patata africana i oli d'oliva és útil contra aquesta síndrome. La mateixa ministra negava fins no fa gaire els efectes positius dels fàrmacs antiretrovirals, però ara es limita a recordar contínuament els seus efectes secundaris.

En aquest cas, juntament amb altres possibles raons, hi ha el desig del Govern sud-africà d'estalviar els molts milions que costaria repartir gratuïtament aquestes medicines. L'ONG Treatment Action Campaign va aconseguir que els tribunals obliguessin el Govern a repartir-les. Sense altre remei, l'executiu va iniciar el repartiment, però de manera molt lenta

i amb les incursions anticientífiques de la ministra i el suport d'alguns metges —com l'alemany Matthias Rath, jutjat per promoure falsos tractaments. A Sud-àfrica hi ha uns nou milions de seropositius, és a dir, persones que tenen el virus de la sida, tot i que no han desenvolupat la malaltia. Sense tractament, molts d'aquests patiran sida. En altres països africans, el nombre absolut d'infectats és menor, però la proporció dins la població és molt més elevada. Això provoca unes reaccions en cadena que comporten una pèrdua de bona part de la població activa en la franja d'edat de màxim rendiment, un abandonament de les terres o la necessitat de conrear-les amb persones massa joves per tenir els coneixements suficients, un elevadíssim nombre de nens orfes, unes grans càrregues damunt de dones —sovint àvies— que han de tenir cura d'aquests orfes, la impossibilitat que les terres del marit difunt passin a les vídues, a causa de certes lleis o tradicions... En conjunt, un gran drama econòmic, social i humà. Evitar l'expansió de la sida requereix, en primer lloc, deixar de banda dogmes religiosos i supersticions —el fet de no utilitzar el preservatiu accelera notablement la difusió del virus— i donar ajuts perquè en aquests països es puguin repartir els fàrmacs que poden millorar la qualitat de vida dels malalts i retardar o fins i tot evitar que els seropositius arribin a patir la síndrome —entre aquests, molts nens que ja neixen amb el virus que els ha transmès la seva mare. L'all, l'oli d'oliva i les patates poden formar part d'una dieta excel·lent. Però voler atorgar-los alguna propietat contra el virus de la sida no només és frívol, sinó, en aquestes circumstàncies, profundament obscè.

Potser no és del tot atribuïble a aquestes campanyes, però el fet és que la pòlio s'ha tornat a estendre per diversos països africans i asiàtics. Això demostra que els fonamentalismes religiosos, els rumors infundats i les supersticions més diverses són elements molt perillosos quan es tracta de prevenir o guarir malalties. És igual si s'intenta difondre la idea que el preservatiu no evita el contagi del virus de la sida o que és immoral utilitzar-lo, com si es volen vendre idees pseudocientífiques d'altres tipus i per altres raons. No fa gaire, a la Conferència Nacional de la Sida a Sud-àfrica, la ministra de

“Els fonamentalismes religiosos, els rumors infundats i les supersticions més diverses són elements molt perillosos quan es tracta de prevenir o guarir malalties”